

Lenka Želonková, 16 rokov, Prešov

Budem tvojou dúhou

Miluje fotografovanie. Zakaždým, keď sa stretne, je vyzbrojená fotoaparátom. Má zmysel pre krásu v detailoch a vie ju zaznamenať tak, aby sme ju dokázali vnímať aj my „obyčajní“ ľudia.

Veľakrát sa jej podarí aj napriek môjmu protestovaniu a neustálemu skrývaniu sa pred objektívom odfotiť aj mňa. Nikdy ju však nepresvedčím, aby mi svoje výtvary ukázala.

Raz, keď sme sa prechádzali po lese, zarazila ma otázkou: „Nakreslíš mi niečo?“ Prekvapený som nereagoval, tak pokračovala: „Určite kreslíš a maľuješ nádherne, keď pri tom tráviš toľko času.“

Nerád som o sebe rozprával, a preto som sa jej nikdy nezmiel o svojej záľube. „Odkiaľ to vieš?“

„Vždy máš na rukách farebné šmuhy, niekedy aj na rukávoch flaky od farieb. A pravé ucho ti trochu odstáva. Často si zaň zakladáš ceruzku, však?“ usmiala sa. Vzápätí sa rozbehla k stromu za mnou, po ktorom stekala živica a vytasila fotoaparát.

Keď som sa v ten večer vrátil domov, zamkol som sa v izbe a do rána som odtiaľ nevyšiel. Na vytrvalé klopania mamy v presných časových intervaloch som len čosi zamrmlal, aby som sústavne potvrdzoval svoju účasť na tomto svete. Po roztrhaní dvadsiatich troch papierov a strate podstatnej časti nervov som to konečne zmákol. Zostali mi zaslúžené tri hodiny spánku.

Na druhý deň som jej zavolať.

Aj na ďalší.

A ďalší.

Ani raz mi nezdvihla.

Hanbil som sa sám za seba, keď som si predstavil jej počet zmeškaných hovorov do mňa. Pripadal som si ako totálny zúfalec. Lenže potom ma začali prenasledovať rôzne hrôzostrašné scenáre a naraz som o ňu dostal strach.

A preto som sa po týždni vyvolávania a esemeskovania ocitol pred dverami jej bytu. Keď som už začínal uvažovať o tom, že odcestovala na Sibír, dvere sa poodchýlili.

Strapaté tmavohnedé vlasy, bledá pleť a kruhy pod opuchnutými očami.

„Čo tu chceš?“ ozvala sa hlava.

„Čo sa ti stalo?“

„Pýtala som sa, čo tu chceš,“ zopakovala úsečne.

Chcel som ju vidieť a presvedčiť sa, že je v poriadku. Potreboval som to.

„Chcel som ti dať, čo som pre teba nakreslil.“ Prehovoril som štýlom malého decka, ktoré čaká od mamy za svoje dielo uznanie.

Kým som nervózne pátral v batohu, ona lovila správne slová: „Ja... mala by som... musím ti niečo povedať.“

Šípil som, že pôjde o zlú správu. „Najprv sa na to pozri, prosím.“

S rezignovaným povzdychom prijala môj výtvor a vyšla pred dvere.

Síce bolo okolo piatej poobede, vyzerala, ako keby práve vstala. Telo jej zakrývalo vyťahané tričko a legíny, ktoré používala namiesto pyžama. Na pravej ruke mala veľkú modrinu.

„Vysvetlíš mi to?“

„Čože?“ odtrhol som myšlienky od fialovo-modrého fľaku.

„Či mi tú kresbu preložíš do slov – mne pochopiteľnejšej reči,“ na zlomok sekundy zdvihla kútiky úst, no nato znova nasadila nečitateľnú kovovú masku.

Zahľadel som sa na dúhu, ku ktorej bol priviazaný vták zachytený v lete. Všetky nedokonalosti obrazu mi zrazu pripadali byť amatérske a neprehliadnuteľné.

„No... Takže...“ začal som originálne. „Ako by som.. To sa ťažko vysvetľuje,“ a tak som aj skončil.

„Prosím,“ pozrela mi hlboko do očí, kým som nenadobudol pocit, že všetko dávno pochopila, len si to želala počuť od mňa.

Táto hypotéza ma upokojila, a tak som na vlastný údiv spustil: „Dúha si ty, pretože dávaš môjmu životu farby. Keď ju obrátim, pripomína mi tvoj úsmev, ktorý rozjasňuje deň, či svieti slnko, či prší. A vták, ktorý je priviazaný nitkou k dúhe, som ja. Nikdy by som to takmer neviditeľné puto medzi nami nepretrhol. Nevzlietol by som bez teba.“

Takto som jej na starej plesnivej chodbe vyznal city.

Ako prvú – ideálnu verziu som si predstavoval, že mi celá bez seba skočí do náručia.

Ako druhú som očakával otrepanú frázu „prepáč, ale môžeme ostať kamarátmi“.

Určite som však nečakal, že sa mi zvezie k nohám.

Najprv som si myslel, že je to vtip. Zlepšila sa jej nálada, tak si zo mňa vystrelila. Keď ale dlhšie nereagovala, spanikáril som. Triasol som ňou, hľadal jej tep na všetkých možných miestach, chcel som vyskúšať aj dýchanie z úst do úst (kto by nevyužil príležitosť?), ale vzhľadom na moju pozornosť na branných cvičeniach som to radšej rýchlo zavrhol. Ako to robia vo filmoch? Bežal som do kuchyne po pohár vody a celý obsah som na ňu vylial.

Mykla sa a zaklipkala očami. „Prečo som mokrá?“ Toto patrilo medzi prvé prejavy známok života.

Vysmiaty som ju bez zbytočných rečí vzal na ruky a odniesol do obývačky. Prikryl som ju dekou a ponúkol jej svoje tričko na prezlečenie.

Kým som k nej stál otočený chrbtom a študoval obkladačky na stene oproti, spomenul som si: „Čo si mi chcela povedať?“

Na okamih zavládlo ťaživé ticho. Potom bolo opäť počuť šúchanie sa látky o pokožku.

„Len toľko, aby si na mňa zabudol,“ odvetila stručne.

„Prečo?“ prudko som sa obrátil. Pohľadom som zavadil očiernu podprsenku a štíhly driek.

„Hej! Ešte som ti nedovolila sa otočiť!“ skríkla rozhorčene, pričom si kŕčovito pridŕžala moje tričko pri tele.

„Prečo mám na teba zabudnúť?“ trval som na odpovedi.

„Onedlho sa rozplyniem a ty budeš lietať slobodný, či sa ti to páči, alebo nie. Mal si pravdu... Som ako dúha,“ vtedy to nezvládla a definitívne si sňala masku. Hoci som ničomu nerozumel, pritúlil som si ju k sebe a trpezlivo jej podával vreckovku za vreckovkou.

Má rakovinu. V neliečiteľnom štádiu. Lekári jej odhadujú najviac pol roka života.

Ako náhle sa to dozvedela, rozhodla sa so mnou prerušiť kontakt.

„Bolo to odo mňa sebecké. Lúčenie s tebou by bolo tá najťažšia vec v živote, a tak som sa tomu chcela vyhnúť. Ale potom, čo si mi dnes povedal, si uvedomujem, že s tebou túžim stráviť všetok čas, ktorý mi ostáva.“

Prežili sme spolu najkrajších sedem mesiacov. Iba ja, ona a fotoaparát.

Chodili sme na túry, do kina a uskutočnili sme mnohé bláznivé nápady, ktoré sme si predtým kvôli hlúpemu „ale“ odopierali –kradnutie kukurice v poli, bungeejumping, zmrzlinu v decembri, let balónom...

Jej snom bolo navštíviť Paríž. Minul som posledný zvyšok úspor.

„Už viem, že umriem šťastná,“ zašepkala mi do ucha pod Eiffelovou vežou a pobozkala ma. Vtedy ma oslepil blesk.

Napriek všetkému nádhernému choroba neustúpila. Práve naopak. Túry sa skracovali, v kine moja polovička polovicu filmu prespala a po večeri ostávalo jedlo nedotknuté.

Keď raz na prechádzke odpadla a nereagovala ani po spíškovej vode, zúfalý som zavolał sanitku.

Hneď, ako doktorka povolila návštevy, som jej s kyticou ruží vtrhol do izby. Bola taká slabá, že aj úsmev ju vyčerpal.

Kľučal som pri jej posteli, držal ju za ruku a rozprával, ako sa uzdraví, pôjdeme bývať do Paríža a objednáme si žabie stehienka.

My, ľudia, máme vo zvyku robiť si ilúzie, aby sme úspešne oklamali samých seba.

V strede môjho tárania o budovaní spoločnej domácnosti pootočila hlavu nabok a zahľadela sa na nemocničný stolík.

„Potrebuješ niečo zo stolíka?“ súčasne s otázkou som sa prudko zdvihol. Začal som dvíhať jednotlivé veci z ošumelého stolíka.

Na šiesty pokus chaboprikývla. „Pre teba,“ zašeptala sipl'avým hlasom.

So zvedavosťou som si prezrel mäkký obal čiernej knihy s nalepeným bielym štítkom, na ktorom stálo: „Odstrihni si tú nitku, čo ti visí z nohy“. Trpko som sa zasmial.

Po prvých stranách som dojatý zistil, že nejde o knihu, ale album s fotkami, ktoré vždy takchránila pred mojím zrakom. Boli tam zvečnené naše spoločné chvíle od prvého stretnutia až po záber z minulého týždňa.

Práve som narazil na spomienku spod Eiffelovej veže, keď do miestnosti vošla sestrička s pomlčkou namiesto úst a chladne oznámila: „Návštevné hodiny sa skončili.“

Naklonil som sa k mojej dúhe a venoval jej posledný bozk: „Tú nitku si tam nechám.“

S tým som opustil ilúzie.

Milovala fotografovanie. Zakaždým, keď sme sa stretli, bola vyzbrojená fotoaparátom. Mala zmysel pre krásu v detailoch a vedela ju zaznamenať tak, aby sme ju dokázali vnímať aj my „obyčajní“ ľudia.